

Maroko v turistech vyvolává bezprostřední a nepřetržitou fascinaci. Byť tato země leží pouhou hodinu cesty lodí ze Španělska, Evropě se již na první pohled jeví být na míle vzdálená. Její islámská a hluboce zakořeněná tradiční kultura se od kultury západní markantně odlišuje. Navzdory létům francouzské a španělské koloniální nadvlády i navzdory existenci moderních kosmopolitních měst, jako jsou Rabat či Casablanca, vane zemí všudypřítomný duch dávných časů. Kupříkladu ve Fésu přetrvál dodnes způsob života, jenž kotví hluboko ve středověku, kdy se marocká říše rozpínala od Senegalu až k severnímu Španělsku, a v horách Atlasu a Rífu dodnes žijí kočovné kmeny původních Maročanů – Berberů. Maroko se navíc může pochlubit pozoruhodným zeměpisným uspořádáním, které zahrnuje jak středomořské pobřeží a čtyři horská pásma, tak i rozsáhlá a opuštěná území saharské pouště...

„V soucích je to kořeněné a chladné a barevné. Vždy příjemná vůně se pozvolna mění podle povahy trhu. Nejsou zde žádná jména, žádné výklady... Naleznete zde vše – ale vždy to naleznete víckrát.“

Elias Canetti: Hlasy Marrákeše

PŘIJMĚTE I PROTO NAŠE POZVÁNÍ NA CESTU...

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ ČESKÁ LÍPA

OVÝT - ODDÍL VÝLETNÍ TURISTIKY

(s námi výlety pro turisty od 5-ti do 80-ti let věku...)

PŘINÁŠÍ INFORMACE K AKCI

MARÁKEŠ, HORY A POUŠŤ (Maroko)

13.-20.ledna 2014

Program akce MARÁKEŠ, HORY A POUŠŤ (Maroko)

13.-20.ledna 2014

1.den – pondělí 13.ledna 2014: **SRAZ na letišti** v Berlíně–Schönefeld v 11.30 hodin. **Pro zájemce doprava z České Lípy mikrobusem s odjezdem v 6.00 hodin od KD Crystal.** Odlet letadla nízkonákladové společnosti EASYJET je ve 13.30 hodin, a to přímým letem do Marákeše., přilet v 16.55 hodin (pokyny k letu, zavazadlům a k odbavení poslány dříve), po přiletu odbavení na letišti, ubytování v hotelu a volno., nocleh.,

2.den – úterý 14.ledna 2014: po snídani dopolední prohlídka **MARÁKEŠE.**, navštívíme starou část města – medinu, v jejímž středu se nachází **náměstí Djemaa El Fna**, údajně nejúžasnější náměstí na světě, neuvěřitelně

rušný cirkus s krotiteli hadů, akrobaty, muzikanty a vypravěči příběhů pod širým nebem... Nepřítomnost jakékoliv architektonické zajímavosti na náměstí Djemaa El Fna – jež i dnes působí jako náhodně vzniklá proluka – přispívá k dramatickému zvýraznění **minaretu Koutoubia**, dominanty města. Před odjezdem (cca v poledne) z Marákeše (a my se sem ještě samozřejmě vrátíme na závěr akce) ještě zastávka na některém z četných souků (tržišť). Téměř hned za městem začneme stoupat po moderní silnici do pohoří Velký Atlas, nejvyššího pohoří v severní Africe (nejvyšší vrchol Djebel

Toubkalu dosahuje výšky

4167 m). V případě, že kvůli sněhu nebude uzavřena, pojedeme po silnici vedoucí přes **průsmyk TIZI-N'-TICHKA** ve výšce 2260 metrů (bude-li průsmyk zavřený, pak nás čeká objezd přes Tizi-n-Test). Po sjezdu z průsmyku příjezd do **AÏT BENHADDOU**, vesnice, kterou budete znát z filmů (natáčel se zde např. Lawrence z Arábie, Sodoma a Gomora, Ježíš Nazaretský...) a která patří k těm nejhezčím v celém Maroku. Zdejší kasby (impozantní tradiční stavby z bláta a slámy) jsou jedny z nejzachovalejších a nejsložitěji zdobených. V podvečer cesta přes Ouarzazate do údolí **VALLÉE DU DRĀA**, kde budeme projíždět palmářií i kolem dalších jedinečných kaseb (např. Timiderte, Ait Hammousaid...) a do Zagory, která nevypadá na první pohled nijak lákavě, ale atmosféra městečka a jeho okolí tento první dojem nahradí! Po příjezdu ubytování a nocleh.,

3.den – středa 15.ledna 2014: snídaně a po snídani cesta do **AMAZROU**, kde se podíváme pěšky nebo na kole (z půjčovny) do pravé oázy. Další zastávkou středečního dopoledne bude **TAMERGOUTE**, která je zajímavou a neobvyklou vesnicí sestávající ze skupiny ksourů a kaseb, které jsou namačkány těsně na sebe a rozděleny nízkými krytými průchody. Po krátké zastávce návštěva **hrnčířského družstva**, kde se můžeme podívat na výrobu keramiky v nejjednodušší podobě. Naše cesta skončí v malé vesničce **TINFOU**, která leží při okraji působivé řady dun.

Tady se potkáme poprvé s pravou marockou písečnou pouští. Pěšky nebo na velbloudech si zde uděláme i výlet na písečnou dunu. Při cestě zpět do Zagory se ještě zastavíme v **DJEBEL ZAGORA** a vyjedeme, půjde-li to s našimi auty, až na horu, která je oblíbeným vyhlídkovým místem. Sledování západu slunce ze svahů této hory je tak trochu zdejší tradicí. Večer návrat do stejného hotelu v Zagoře a nocleh.,

4.den – čtvrtek 16.ledna 2014: po snídani cesta ze Zagory, cesta údolím Vallee du Drāa a poté odbočíme na malebnou spojnici do Rissani a Erfoudu. Z města Nasab vyjedeme po zdejší pístě (nezpevněná silnice) do nitra masívu **DJEBEL SARHRO**, a to do průsmyku **TAZI-n'-TAZAZART**, odkud se naskýtají

ty nejlepší a nejhezčí výhledy na **vrcholky Bab n' Ali**... (Prosím, přijměte tuto zájízdku do průsmyku BEZ ZÁRUKY, budeme v Maroku v zimním období a ne všechny cesty musí být v tomto termínu bezpečné a sjízdné.). Po návratu z průsmyku pokračování v cestě směr Rissani, a to nejprve přes Tazzarine, zasazeného v travnaté oáze obklopené holými horami. Poté cesta získá divočejší ráz a projedeme přes Alnif kouzelnou krajinou pod masívy **Djebel Ougnat**. Kromě krajiny jsou další zdejší atrakcí **fosilie**. Hlavním vývozním artiklem jsou velcí

trilobiti, kteří se tu prodávají v desítkách stánků podél silnice. V podvečer příjezd do Rissani. Zde ponecháme naše auta a dál pojedeme zdejšími dodávkovými taxíky cca 30 km do Merzougy, ležící v písčné oblasti **ERG CHEBBI**. Cesta taxíkem by měla stát max. cca 100.-dh (cca 250.-Kč) na osobu. Pokud nebude cesta zavátá, projedeme ji i bez nutnosti taxíků našimi auty. Po příjezdu do **Merzougy** ubytování a nocleh.,

5.den – pátek 17.ledna 2014: snídaně. Merzouga není žádné velké vzrušo, nicméně její okolí je fantastické. Hned vedle je údajně nejvyšší duna v celém Maroku – a podle místních i na celém světě. Duny fascinují Maročany stejně jako cizince. Ať se v Maroku zmíníte o **MERZOUC** kdekoli, řeknou vám lidé o léčivé síle, kterou má zdejší písek na revmatiky, kteří se sem jezdí „zahrabat až po krk“. Pacient smí zůstat v písku pouze jednu až dvě minuty – delší doba by mohla mít fatální následky.

Náš program zde bude zcela individuální – nabízí se několik možností a záleží na každém, jakou si vybere. V nabídce je možnost výletů na velbloudech – od několikahodinových výstupů na duny až po dvoudenní výpravy. Doporučuji si přečíst článek v odkazu: http://cestovani.idnes.cz/maroko-a-pouustni-duny-er-chebi-dms-/kolem-sveta.aspx?c=A121211_124515_kolem-sveta_tom nebo na konci těchto pokynů.

Nechcete-li utrácet příliš, pak by dvě hodiny při západu slunce měly stačit jako ukázka dun a za tu dobu se vám neudělají ani otlačeniny od sedla. Ceny se pohybují okolo 100.-dh (cca 250.-Kč) za krátkou projížďku v trvání od jedné do tří hodin a cca 250.- až 350.-dh za výlet přes noc (**DOPORUČUJI!**), který Vás zavede hloub do dun, tábořit pod berberskými stany. To poskytuje úžasnou příležitost vidět noční saharskou oblohu a nezapomenutelný východ slunce! Průvodce, velbloudáři, jídlo, čaj a pokrývky jsou v ceně, ale **doporučujeme vzít si teplé oblečení a spací pytel – noc v poušti bude zatraceně chladná!**

6.den – sobota 18.ledna 2014: po snídani odjezd z Merzougy do Rissani (dle podmínek s cestou do Merzougy

buď taxíkem nebo našimi auty) a odtud přes El Jorf, oázu Mellab a Tinejdad do Tinerhiru. Odpoledne projedeme toderskou palmárií a navštívíme **KAŇON TODRY**. Zde se jedná o obrovskou rýhu skrz pásmo Atlasu, která představuje ve svém nehlubším a nejužším místě strhující defilé gigantických skalních stěn měnících barvu s postupujícím dnem. Oblast se stala rovněž vyhlášenou jak pro pěší návštěvníky, tak i pro horolezce. Soutěsku projdeme pěšky, není dlouhá, skutečně úzký úsek rokle je dlouhý jen několik stovek metrů, nicméně dramaticnost této scenérie si návštěvu určitě zaslouží! Také pohled na 300 metrů vysoké skalní stěny je úchvatný. Náš **pěší výlet bude trvat cca 2 hodiny** a nebude to příliš náročná túra. Projdeme soutěskou a vystoupáme i na jeden ze zdejších vrcholů, odkud se naskytne nádherný výhled na rokli. Večer návrat do 15 km vzdáleného Tinerhiru, ubytování v hotelu a nocleh.,

7.den – neděle 19.ledna 2014: snídaně a cesta údolím přes Boumalne a Vallée du Dadés do Ouarzazate. Nejprve v Boumalne nakrátko odbočíme z naší trasy a dojedeme k překrásné skupině ksourů **AÏT ARBI** postavené na neuvěřitelně zkrouceném kusu vyvěřelé skály. Krátce na to se vyšplháme do menšího průsmyku, skýtajícího nádherné výhledy do kraje a do oblasti zvané **TAMNALT**, u místních obyvatel známé též jako „Kopce lidských těl“ kvůli zdejším skalním útvarům, které však ve skutečnosti připomínají spíše lidské nohy. Odtud se vrátíme do Boumalne a poté projedeme **ÚDOLÍM DADÉS**, působící se svými vysokými vápencovými stěnami, bizarně tvarovanými erozí, zvláštním dojmem. Přes oázu Skoura přijedeme odpoledne do **OUARZAZATE**. Toto město není příliš zajímavé, nabízíme prohlídku tzv. Hollywoodu v poušti – **studii Atlas Film Corporation Studios**. Při třicetiminutové prohlídce (vstupné cca 70.-dh) můžete shlédnout studia, ve kterých se natáčela celá řada filmů, jako Bertolucciho *The Sheltering Sky*, *Gladiator* od Ridleya Scotta, *Hideous Kinky* od Gelliese MacKinnona, *The Man Who Would Be King*, *Poslední pokušení Krista*, *Asterix a z nejnovějších Černý jeztráb sestřelen*, *Království nebeské* či historická epopej *Petr Veliký*, natáčená zde v roce 2003. Pokud studia navštívíte, uvidíte tibetský klášter postavený pro Scoreseho film *Kundun*, letadlo, které se objevilo v *Klenotu Nilu*, nebo egyptskou výpravu, která posloužila v různých filmech o Kleopatře. Večer přejezd pohoří Atlas a okolo 21.té hodiny příjezd do Marakéše., po příjezdu ubytování a nocleh.,

8.den – pondělí 20.ledna 2014: snídaně v hotelu a ještě cca sedm posledních hodin strávíme v **MARÁKEŠI**. Kromě nákupu suvenýrů, ke kterým nám poslouží opět zdejší souky (Souk Smarine, Souk barvířů, Souk El Attarin...) bychom měli navštívit mj. **mešitu Ben Youssef** či **Koubbu Almoravidů**, což je stavba tvořící základy veškeré marocké architektury. Čas by měl zbýt i na návštěvu **Muzea Marákeše** nebo na návštěvu rozsáhlého, nicméně dnes polorozpadlého **královského paláce El Badi**. Cca v 15.00 hodin odjezd na letiště v Marákeši, odbavení a v 17.35 hodin odlet letadla společnosti EASYJET do Berlína. Přilet do Berlína na letiště Schönefeld ve 22.55 hodin, pro zájemce cesta z Berlína mikrobusem do České Lípy s předpokládaným návratem ve 3.00 hodiny ráno z pondělí na úterý 21.ledna.. Podrobnosti k cestám mikrobusem do Berlína a zpět v kapitole „Jak do Berlína?“.

ubytování, stravování, spopitné

Ubytování v rámci akce je zajištěno v malých hotelech 2* a 3*, a to ve 2-lůžkových, příp. pro trojice ve 3-lůžkových pokojích. Za příplatek je ve všech hotelech zajištěna snídaně.

POZOR! V zimě i v jižním Maroku může být chladno. V hotelech se vesměs netopí ani v tomto období, proto je vhodné být na tuto skutečnost připraven! Doporučujeme vzít s sebou i spací pytle.

Po celé zemi lze ve městech, na venkově a u čerpacích stanic najít rychlá občerstvení, a to i známých mezinárodních řetězců. Voda z vodovodního řádu je sice pitná, ale také Maročané kupují vodu v obchodech. Pozor, v jižní části Maroka může být voda v říčních údolích nakažena krevničkou (rod motolic, známá také pod jménem schistosomiáza). Opatrnost se vyplácí také při pití vody z horských toků!

V restauracích se zpravidla dává spopitné ve výši kolem 5.-dh, záleží na úrovni poskytovaných služeb.

Za služby bývá zvykem v Maroku platit tzv. bakšišné – mějte po ruce neustále drobné peníze (bakšišné se dává vesměs 2.- až 5.-dh).

cestovní formality

Každý účastník akce musí mít platný cestovní pas. Platnost musí být minimálně do 21.července 2014.

jaké bude počasí?

Průměrná denní teplota by v tomto období měla být okolo 15 st.C, v noci ovšem může být i pod nulou!

lékařská péče, pojištění, očkování

Lékařská péče je dostupná a kvalitní. Zvláštní očkování není třeba, ale je dobré zkontrolovat, že nemáte proslé očkování proti tetanu a obrně. **Naléhavě doporučujeme uzavřít ještě před odletem u některé komerční pojišťovny cestovní pojištění, které bude zahrnovat i případné ošetření či hospitalizaci ve zdravotních zařízeních v zahraničí.**

oblečení

Po celý rok je vhodný lehký oděv, přednostně bavlna, co nejméně syntetických tkanin. Důležité jsou dlouhé kalhoty a dlouhé rukávy při návštěvě mešit. Při balení svého oblečení přibalte větrovky, pohodlné boty i na pěší výšlapy, trička, sluneční brýle, pláštěnku atd. A vzhledem k zimnímu období doporučujeme také teplé oblečení a pro případ studených hotelů, příp. pro výlet na velbloudech přes noc, dobrý spací pytel, čepici a rukavice.

PRO PŘEPRAVU V LETADLE MŮŽETE MÍT POUZE PŘÍRUČNÍ ZAVAZADLO, a to o max.velikosti 56x45x25 cm a max.váze 10 kg!

Respektujte tyto rozměry, letecké společnosti striktně dbají na dodržení podmínek a při nedodržení žádají o velké doplatky! V případě, že chcete zavazadlo k odbavení, je nutné ho objednat předem – cena nyní 46.-€ za každou cestu.

jazyk

V Maroku je úředním jazykem arabština, přičemž francouzsky mluví většina obyvatel, anglicky méně.

elektřina

Do sítě je dodáván proud o napětí 220/230 voltů, AC – střídavý proud 50Hz. Zásuvky stejné jako u nás.

nákupy, clo

Ve velkých městech jsou obchodní centra, která mají klasický standard a kde lze koupit prakticky vše potřebné. Jejich součástí jsou i potravinové markety. Otevírací doba je zpravidla 09.00-12.30 a 14.30-18.30 hodin, o sobotách 08.00-13.00 hodin. Bezcelně mohou být z Maroka do zemí Evropské unie dováženy předměty osobní potřeby, dále 1 litr alkoholu, 2 litry vína, 400 cigaret nebo 250 gramů tabáku nebo 50 doutníků.

čas

V celém Maroku platí greenwichský čas, který je v zimě posunut oproti našemu o 1 hodinu zpět. Ve 12.00 hodin v Maroku je 13.00 hodin v Česku.

bezpečnost

V centrech větších měst chodte spíše ve skupinách, nezacházejte na opuštěná místa, nechodte po setmění sami vylidněnými ulicemi, neupozorňujte na peníze, nenoste nápadné šperky, fotoaparáty apod. Marocká policie je vstřícná a lze ji kontaktovat 24 hodin denně. **Tísňové volání – tel.: 19.**

náboženství

Na území Maroka je většina obyvatel muslimského vyznání. Žádáme každého návštěvníka Maroka, aby tuto skutečnost respektoval a dodržoval muslimské zvyky.

měna, doporučené kapesné

Marockou měnovou jednotkou je dirham (zkratka dh nebo MAD). Dirham se dělí na 100 centimů. Bankovky a cestovní šeky jiných hlavních světových měn lze směnit v kterékoli marocké bance, cestovní kanceláři či lepším hotelu. První část kapesného doporučujeme vyměnit hned po přiletu na letišti. Přijímají se všechny mezinárodně uznávané kreditní karty. Současný kurz: 1.-€ = cca 28,-CZK., 1-dh = cca 2,50 Kč.

Banky v Maroku jsou otevřeny vesměs 8.15-11.30 a 14.15-16.30 hodin.

KAPESNÉ: vstupenky, které nejsou součástí startovního, a které doporučujeme zakoupit by měly vyjít na cca 100.-dh. Dále je nutno počítat cca 200.-dh pro případ, že budeme muset cestovat do Merzougy taxikem a další dirhamy na výlet na velbloudech (viz program).

Celkem doporučujeme cca 600.-dh na jízdné a vstupenky, cca 800.-dh na stravu (strava levnější, nápoje dražší než v Evropě. Samostatnou kapitolou kapesného by mohly být nákupy. Lákavá tržiště svádí k nákupu suvenýrů nejrůznějšího druhu (koření, ovoce, tepané výrobky, koberce, zlato, stříbrné šperky atd.). Známká na pohlednici stojí 7,50 dh. Nutné je počítat s bakšišným, které se dává prakticky všude za jakoukoli službu.

Už v předvečer odletu můžeme být v Maroku...

*Chcete-li se podívat do Marákeše již v předvečer našeho odletu, pak přijďte v **neděli 12.ledna v 19.00 hodin do salónku restaurace na Střelnici**. Kromě možného občerstvení, včetně večere (kuskus jako nejznámější jídlo Maroka - bez příloh, které si budete moci ke kuskusu objednat - bude pozorností OVýTu), nabízíme na velkém plátně zdejšího salónku promítnutí DVD s filmem Marie Poledňákové Libáš jako d'ábel, který se natáčel zčásti právě tam...*

S Vaším dovolením pozvu na tento „marocký“ večer i další členy OVýTu a přátele.

Jak do Berlína?

Nechcete-li cestovat na letiště Schönefeld v Berlíně individuálně, nabízíme možnost cesty mikrobusem z České Lípy. Náklady na cestu tam a zpět jsou cca 800.-Kč/os. včetně parkovného. Vyúčtování bude provedeno dle skutečných nákladů. Je třeba se přihlásit předem, a to nejpozději do 10.ledna 2014. Odjezd z České Lípy je v pondělí 13.ledna v 6.00 hodin ráno od KD Crystal. Cesta zpět hned po příletu letadla do Berlína a po odbavení., předpokládaný návrat do České Lípy ve 3.00 h ráno z pondělí na úterý 21.ledna. Počet míst v mikrobusu je limitován.

Přejeme vám klidné přípravy na akci Marákeš, hory a poušť
a v rámci akce jen příjemné zážitky z cesty po Maroku!

Erg Chebi: Kde skutečnost předčí všechny průvodce světa...

Čekal jsem divočinu, prašnou cestu kamenitým předhůřím Saharského Atlasu, možná také návěje písku na silnici a místo toho je tu skvělá asfaltka. Ale to obří, oranžově žluté pískoviště, které se zvedá nad Merzougou, je až neskutečně magické a tajemné. Máme před sebou dva dny v pouštních dunách Erg Chebi.

Naše stopy za chvíli díky větru zmizí. Čas je tu pomíjivou veličinou, která není důležitá. | foto: David Hainall, pro iDNES.cz

Merzouga, vesnice na konci světa

Vesnice Merzouga v hloubi nehostinné kamenité pouště, nad kterou se zvedají snad nejznámější písečné duny Erg Chebi, se nachází v jihovýchodním Maroku. V okolí dun leží v okruhu do 15 km několik menších vesnic, o kousek dál pak najdete ještě dvě na zdejší poměry větší města - Rissany (35 km) a Erfoud (55 km). K alžírským hranicím je to pak necelých 50 km.

Merzouga žije hlavně z turistického ruchu a těží z vřelého, který jí [dává](#) Severoafrická rallye nebo třeba několik reklamních spotů firmy Renault. Díky turistickým průvodcům, které lokalitu náležitě vychvalují, nechybí tato destinace v programu snad žádného cestovatele. Merzouga se může pyšnit i největšími zásobami podzemní vody v Maroku. Zastavujeme u malého hotýlku Auberge Camping La Tradition na samém okraji písečných dun. Otáčím se zády k budově a přímo přede mnou se zvedá jedna z největších dun v Maroku. "Sakra, to je pískoviště!" nevěřím svým očím. Pískový krtinec se totiž zvedá do výšky přes 160 m.

"Davide," bere mě za ruku náš skvělý řidič Mohamed, "pojd', představím tě majiteli [hotelu](#). Je potřeba udělat byznys." "Jasně, málem bych zapomněl," bručím si pod fousy, "obchod je na prvním místě" a odkládám foťák. Na stole v hotelové hale už stojí konev s čajem, skleničky a talíř s oříšky a mandlemi. Netrvá to dlouho a naše představy o programu a finanční náročnosti se nakonec setkávají a můžeme vyrazit.

S velbloudy je to stejné jako s lidmi, každý je jiný!

Velké batohy zamykáme v jednom z hotelových pokojů a s sebou si na zbytek dne, noc a část zítřejšího dopoledne bereme jen oblečení, spacák, tři litry vody a fotografickou techniku. "Pojd'," gestikuluje Ahmed, "tebe si posadím jako prvního!"

Jsem trochu nespůsobilý, chtěl jsem fotit a místo toho dostávám instrukce, jak a kde se držet. Kousek za mými zády stávkuje jedno zvíře a odmítá stažení smyčky provazu přes dolní čelist, vydává hlasité hrdelní zvuky a snaží se utéct. "S velbloudy je to stejné jako s lidmi," směje se Ahmed, "každý je jiný! A teď dej pozor, hodně se to zhoupne." Držím se hrazdičky před sebou a najednou jsem přes dva metry nad zemí a nechce se mi spadnout. Netrvá dlouho a sedí i zbytek výpravy a můžeme vyrazit.

Chvilí mi trvá, než si zvyknu na zvláštní houpavou chůzi velblouda jednohrbého, který je ze své přirozenosti mimochodník. Znamená to, že při chůzi kráčí oběma levýma nebo oběma pravýma nohama zároveň. Velbloud jednohrbý se také často označuje jako dromedár. Ve volné přírodě byl tento savec již vyhuben a žije již jen ve zdomácnělé formě.

Chůze v písku je neuvěřitelně příjemná. Pro změnu ale chvíli trvá, než si člověk zvykne na to, že nesedí na velbloudu.

Karavana stoupá na jednu z menších dun. Chůze po rovině a do kopce je příjemná, ale z kopce se zvířata boří a člověk se musí pevně držet hrazdičky.

Západ slunce, bubny Berberů a noční nebe jako vyšívané

Pomalu se noříme do hloubi písečných dun. Je vidět, že karavany [turisty](#) tudy chodí poměrně často. V písku před námi je požehnaně stop. Rozhodně nemám pocit divočiny a odlehlosti civilizace, ale nevím, jak bych dokázal sám v téhle čarokrásné krajině přežít.

Věčný vánek přenáší zrnka písku a vytváří [stále](#) nové originální tvary, které s klesajícím sluncem a prodlužujícími se stíny nabírají nebývalé plasticity. Snažím se nedržet hrazdičky před sebou a fotografovat. Moc mi to ale nejde. Hou-pavá chůze a nečekané pohyby zvířete pode mnou mě nutí udělat více fotografií než obvykle.

Najednou zastavujeme a opouštíme sedlo. "Z tamté duny nad námi bude hezky vidět západ slunce," upozorňuje nás Ahmed a váhu svého tvrzení podtrhuje výmluvným gestem. "A nezapomeňte ten snowboard!" připomíná s rozesmátou tváří, "jezdí se na něm dobře dolů."

Slunce pomalu zapadá za jednu z největších písečných dun v Maroku.

Na zápraží hotýlku "Auberge Camping La Tradition".

Škrábeme se nahoru a při prvních krocích si musím srovnat nohy. Posed na velbloudu je přece jen širší a třísla trpí. Chvilí jdu hodně zeširoka a připadám si jako námořník, který hledá na houpavé palubě stabilitu. Dvacet minut chůze do prudkého svahu a po ostrém pískovém hřebeni stojí určitě za to. Viditelnost je vynikající a sluníčko bude zapadat přímo za nejvyšší dunou v celém Maroku, která se vypíná přímo před námi a za ní se rýsuje hřeben Saharského Atlasu.

"Tak jdeme na to prkno!" volá kamarád, "kdo to všechno chce zkusit?" Pár bláznů se vždycky najde a tak o legraci není nouze. Přece jen sandály nejsou ideálním obutím, které by dostatečně drželo nohu ve volném vázání. Prkno a snowboardista válející sudy na písečné duně pak působí na poušti jako zjevení z jiného světa.

Slunce ale zastavit nejde a světelné divadlo začíná. Už jako malý kluk jsem hltal knížky a články, které se nějak dotýkaly putování karavan vyprahlými krajinami a v každé té knížce byl sugestivně a s literárním umem popisovaný západ slunce v písečných dunách. Nic se ale nevyrovná vlastnímu [zážitku](#). Krajina najednou získá úplně jiný rozměr, prodlužující se stíny modelují písečné duny do bizarních a nečekaných tvarů a na malou chvíli vše ztichne. Najednou se zastaví čas. Ten okamžik je krátký, slunce tu totiž zapadá opravdu rychle.

Musíme se vrátit k velbloudům. Na tábořiště nám zbývá ještě necelých 45 minut. Ze sedla slézáme už za tmy. Naši berberští přátelé nás usazují do stanu a za chvíli přinášejí čaj. "Večere bude později, omlouvá se Ahmed, "tajine se musí dělat pomalu, jinak to prostě není tajine."

Vyšel měsíc a obloha se rozzářila bezpočtem hvězd. Něco podobného, i když s tak silnou září měsíce, jsem zažil v mongolské stepi, kde v okruhu 500 nebo 600 km nebyl jediný elektrický světelný zdroj. [Tady](#) také nic neruší volný pohled na nebe.

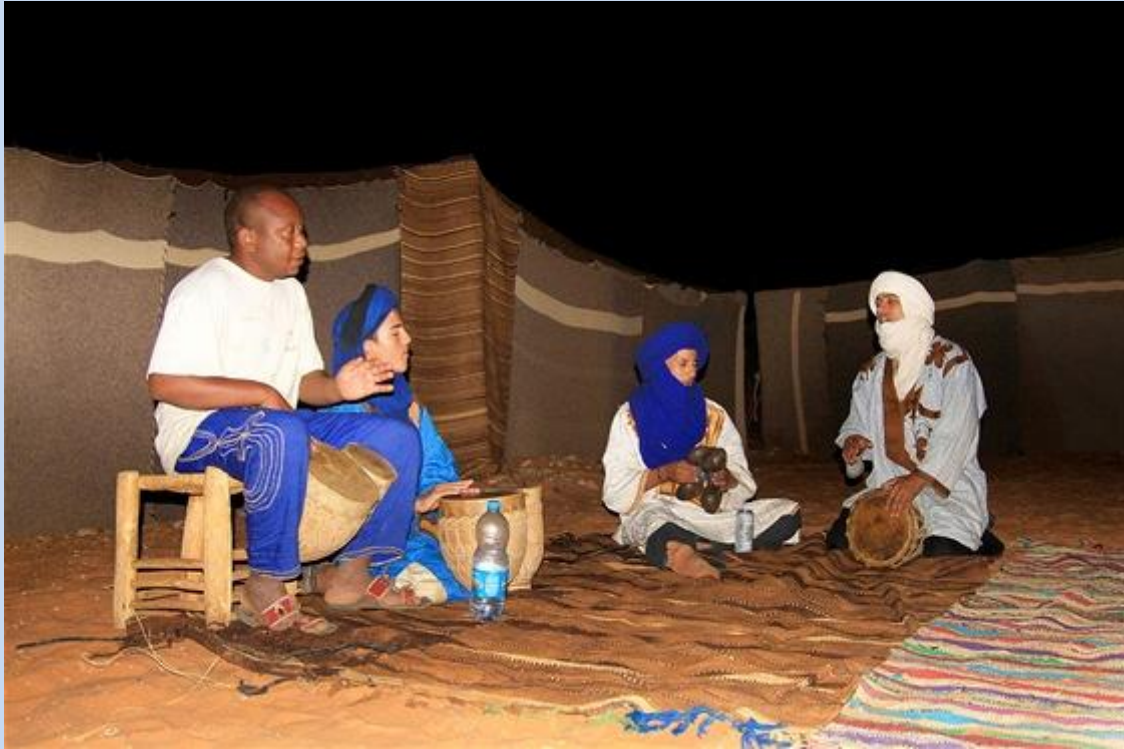
Místní už takových východů slunce viděli nespočet, přesto se na malou chvíli zastaví a mlčky vítají každý nový den.

Tradiční večere pod hvězdami

K pozdní večeři se podávají tradiční marocká jídla. Jako předkrm dostáváme rýži s čerstvou zeleninou a jako hlavní chod tradiční kuřecí tajine, jídlo které se musí dlouze dusit společně s nějakou aromatickou omáčkou a zeleninou ve speciálním hrnci s pokličkou. Maso je tak nádherně měkké a kořením provoněné.

Nevím, jestli to bylo pozdní večeří nebo atmosférou, ale mám pocit, že lepší tajine jsme za celé putování nejedli. Po večeři se scházíme před stanem. Naši berberští přátelé berou do ruky bubny a činely a začíná strhující noční produkce pod hvězdnou oblohou. Bubny je tu nakonec víc, ale ani při velké snaze nestačíme rychlým rukám zkušených bubeníků.

"Jestli máte dobrý spacák," ozývá se Ahmed, "můžete spát pod širákem. Ráno bude dost chladno, ale máme tu ještě nějaké volné deky." Ulehám do svého [horami](#) osvědčeného péřáku s vědomím, že mně přece zima být nemůže. Když ale musím ráno vylézt, dává se do mě zima a opět si potvrzuji, že občas bylo dobré dávat ve škole pozor.

Rytmické bubnování Berberů prý dokáže strhnout i hudebního neznaboha a člověka, který to s rytmem moc neumí. Nevěřil jsem, ale je to pravda.

Neopakovatelný začátek nového dne

Málem jsme zaspali východ slunce. Ahmed huláká a nutí nás ke spěchu a nám nezbývá než doufat, že ví proč. Jdeme jen asi deset nebo patnáct minut na jednu z menších dun nad táborem. Nestíháme ani poprosit Ahmeda, aby donutil naše velbloudy si sednout, a s otevřenou pusou zíráme na sluneční [kotouč](#), který se právě jako náhodou vyhoupl nad obzor. Krajina dun se jako mávnutím kouzelného proutku mění a díky stínům se stává plastickou. Mám pocit, že v saharské poušti je všechno jiné, takové intenzivnější.

[Cestou](#) k hotýlku toho moc nenamluvíme. Ten zážitek je potřeba zpracovat. Teplota stoupá a začíná nám být vedro. U hotýlku Ahmed ještě rozbaluje svůj "kamínkový obchod". Snad každý tu totiž prodává krystaly a zkameněliny, kterých je v kamenité a pusté krajině Saharského Atlasu spousta. "Ahmede, díky," podávám našemu příteli ruku, "bylo to bezva a tady máš na památku to tričko, které se ti včera tak líbilo." "Davide, díky a přijed' někdy na dyl, vezmu tě na tři nebo pět dní do pouště, to bude teprve zážitek!" loučí se Ahmed a mění si tričko s nápisem "Rallye Paris – Dakar" za mé oranžové průvodcovské triko s nápisem "follow me".

Skutečnost nad všechny knihy a průvodce světa

Sedím v autě, koukám z okna a přemýšlím. Písečné duny Erg Chebi pomalu mizí za námi a náš pobyt v Maroku se chýlí ke konci. Ještě navštívíme královské město Fes a Casablancu, ale to hlavní, hory, soutěsky, palmárie a poušť, už máme za sebou.

Přátelé, nevěřte knížkám, nevěřte časopisům ani reklamním letákům, protože poušť je třeba vidět, cítit a zažít. Skutečnost je totiž vždycky mnohem, ale mnohem lepší než to, co si člověk může přečíst.

Zdroj: http://cestovani.idnes.cz/maroko-a-poustni-duny-er-chebi-dms-/kolem-sveta.aspx?c=A121211_124515_kolem-sveta_tom